مجلس شورای اسلامی
مرکز پژوهشها

همسنجی ساختار پلیس در تعدادی ازکشورهای جهان

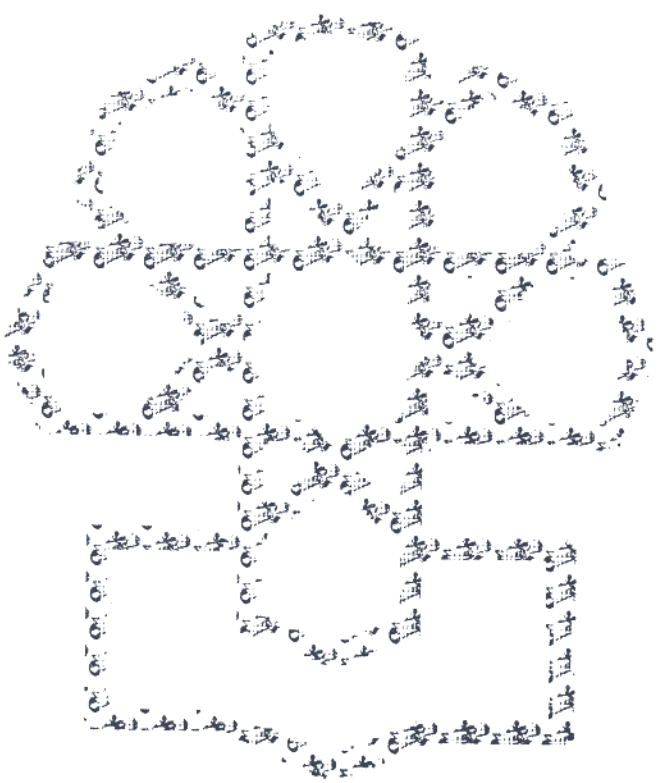

کار: گروه (۱) خدمات پژوهشی

این گزارش حسب تقاضای جناب آقای قربانعلی قندهاری، رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور تهیه و تدوین گردیده است.

معاونت پژوهشی
تیر ۱۳۷۶

کد گزارش: ۱۵۰۲۵۳۴

مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی
کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع رسانی فارابی
شماره: ۶۲۰۴
تاریخ: ۷۶/۵/۱۹

بسمه تعالی

همسنجی ساختار پلیس در تعدادی از کشورهای جهان

کد گزارش: ۱۵۰۲۵۳۴

فهرست مطالب

نکات برجسته ۲
مقدمه ۶
فصل اول- وجوه اختلاف در فعالیت‌های پلیسی ۶
محورهای ارزیابی ۷
فصل دوم- تشکیلات پلیس در برخی کشورهای جهان ۷
امریکا ۷
اتریش ۹
اروگونه ۱۰
اسپانیا ۱۰
انگلستان ۱۱
ایتالیا ۱۲
بلژیک ۱۳
ترکیه ۱۳
چین ۱۴
دانمارک ۱۵
ژاپن ۱۵
سوئیس ۱۵
فرانسه ۱۶
فنلاند ۱۶
هلند ۱۷
برخی دیگر از کشورها ۱۷
فصل سوم- نظام آموزش نیروهای پلیس در برخی کشورهای جهان ۱۷
اتریش ۱۷
اروگونه ۱۸
انگلستان ۱۸
ترکیه ۱۸
چین ۱۹
دانمارک ۲۰
ژاپن ۲۱
سوئیس ۲۱
فرانسه ۲۱
فنلاند ۲۲
فصل چهارم- جمع‌بندی و نتیجه گیری ۲۲
فهرست منابع ۲۴

تشکیلات ژاندارمری نیز فعالیت می‌کند که وظیفه‌اش رسیدگی به امور راه‌های بین‌شهری است.

* نیروی پلیس ترکیه تحت نظارت مستقیم وزارت کشور و توسط مدیر کل امنیت عمومی هدایت می‌شود. بر همین اساس در سراسر کشور، ۷۱ مدیر امنیتی ایالتی، ۱۰۱ مدیر امنیتی شهری و ۵۳۳ مباشر امنیتی تحت نظر مدیر کل امنیت عمومی، وظیفهٔ حفظ امنیت و برقراری نظم عمومی در ترکیه را برعهده دارند.

* نیروی پلیس جمهوری خلق چین تحت سرپرستی وزارت امنیت عمومی در چهار سطح ادارات امنیت عمومی استان‌ها، ادارات امنیت عمومی شهرستان‌ها، ادارات امنیت عمومی شهرها و روستاها و پاسگاه‌های امنیت عمومی «کمون ها»، انجام وظیفه می‌کند.

* در کشور دانمارک، نیروی پلیس تحت نظر وزارت دادگستری و توسط کمیسر پلیس ملی انجام وظیفه می‌کند. دانشکدهٔ آموزش پلیس، ادارهٔ ملی سوابق جنایی، بخش ملی تشخیص هویت، ادارهٔ امور بیگانگان و سازمان امنیت مدنی، تعدادی از سازمان‌های تحت امر کمیسر پلیس ملی است.

* در ژاپن دو نوع پلیس وجود دارد: پلیس ملی (مرکزی) و پلیس استان‌ها که با هماهنگی کامل و تحت نظارت شورای امنیت عمومی در راستای حفظ امنیت این کشور تلاش می‌کنند.

* در کشور سوئیس به دلیل وجود رژیم جمهوری فدرال، شهربانی کل وجود ندارد و هر ناحیهٔ نیمه مستقل دارای نیروی پلیس خودمختار مخصوص خود است و عهده‌دار کلیهٔ مأموریت‌های پلیسی از قبیل: برقراری نظم و امنیت عمومی، ایجاد نظم ترافیکی و پلیس اداری و قضایی می‌باشد.

* در کشور فرانسه، مسئولیت تأمین جان و مال مردم و حفظ نظم و اعمال قانون برعهدهٔ دو سازمان ملی پلیس و ژاندارمری است. نیروی پلیس تحت نظارت وزارت کشور و ژاندارمری تحت نظارت وزارت دفاع فعالیت می‌کند.

* پلیس فنلاند تحت نظارت وزارت کشور در سه سطح سازماندهی شده است: ادارهٔ مرکزی، تشکیلات ناحیه‌ای و تشکیلات محلی.

* در کشور هلند سه نوع پلیس وجود دارد: پلیس شهری، پلیس کشوری و ژاندارمری نظامی. پلیس شهری توسط شهرداران اداره می‌شود، ژاندارمری نظامی کنترل مرزها و حفاظت از قصر سلطنتی را برعهده دارد و پلیس کشوری تحت نظارت وزارت دادگستری است.

* در اتریش، آموزش نیروهای پلیس در پنج مرحلهٔ: مقدماتی، مداوم، ویژه، عالی و آموزش‌های تکراری انجام می‌گیرد.

* در بلژیک جوانان بین ۱۸ تا ۲۴ سال پس از اتمام دورهٔ متوسطه وارد دورهٔ

۵- نیروی پلیس در کشور ژاپن، تحت تابعیت و نظارت شورای امنیت عمومی است.

۶- نیروی پلیس در کشور فرانسه دارای دو بخش است: نیروی پلیس ملی، تحت تابعیت و نظارت وزارت کشور و ژاندارمری، تحت تابعیت و نظارت وزارت دفاع است.

۷- نیروی پلیس در کشور سوئیس، تحت تابعیت و نظارت هیچ ارگان دولتی نیست و هر ناحیهٔ نیمه مستقل دارای نیروی پلیس خاص خود است.

که وظیفهٔ آنها حفظ نظم در جامعه و
میلادی این واژه عمومیت بیشتری
ۀ مقررات داخلی از قبیل: مالیات‌ها،

پلیس از ابعاد وسیع‌تری برخوردار
از این قبیل را شامل می‌شود. در
ندگانی در اختیار دارد که تصمیمات
ل گسترده و فراگیر برخوردار است،
طور رسمی و تمام وقت برای انجام
ست، در نظر گرفته می‌شوند.
نیروهای شهری قرار دارند که در امر
ند. به طور کلی، در درون هر دولت
ات سیاسی، ضدجاسوسی، حفاظت
د. البته این موارد، تنها گوشه‌ای از
ی پلیس، اغلب توسط نیروهای ویژه
روها نظارت بر خطوط آهن، بنادر،

زون و سریعی برخوردار بوده‌اند.
شناخته شده در تشکیل نیروهای
گاهی و غیره متفاوت است.
ت‌های پلیسی، ساختار و تشکیلات

پلیس» شناخته می‌شوند، تفاوت‌های
در اکثر قریب به اتفاق کشورهای
ی با آنچه در ۲۰۰ سال گذشته معمول
ولت مرکزی و برای نیل به مقاصد آن
نخواهد بود، اما در برخی دیگر از
ولت مرکزی تنها تحکیم، هماهنگی و

مقدمه

امروزه واژهٔ پلیس به مجموعه‌ای از افراد سازمان یافته اطلاق می‌شود ک
انجام تحقیقات در شعبه‌های متعدد قانون است. در قرن‌های ۱۸ و ۱۹
داشت و بر کنترل محلی یک ایالت یا شهر دلالت می‌کرد که در برگیرند
پاداش‌ها، انحصارها و حق امتیاز انحصاری شرکت‌ها بود.
در فرانسه و دیگر کشورهای متأثر از الگوی اداری ناپلئونی، وظایف
بوده و اجرای مقررات بهداشت عمومی، تأسیس ساختمان و اموری
ساده‌ترین اشکال یک سازمان حکومتی نیز قانونگذار، کارگزاران و نمای
وی را به مورد اجرا می‌گذارند. با این همه، عملکرد پلیس از یک شمو
هرچند تنها در اجتماعات بزرگ‌تر و پیچیده‌تر عصر جدید، افرادی به
مسئولیت‌های ویژهٔ پلیس که توسط قانون مشخص و هماهنگ شده اس
در جوامع نوین صنعتی، اغلب افراد پلیس در اختیار ایالت، حومه و
تحقیقات جنایی، نظم و کنترل ترافیک و گشت موتوری فعالیت می‌کن
مرکزی، بخش‌های ویژه‌ای وجود دارد که مسئولیت جمع‌آوری اطلاع
از جان اشخاص سرشناس و مهم و اموری از این قبیل را برعهده دارند
اقدامات پلیس در جوامع مدرن امروزی است. خدمات عادی و معمول
که به طور جداگانه‌ای سازمان یافته‌اند، تکمیل می‌شود. وظیفه این نیر
اسکله‌ها، فرودگاه‌ها و تأسیسات دولتی است.
در سال‌های اخیر سازمان‌های امنیتی خصوصی نیز از رشد روز اف
بااین‌حال، قوانین و مقررات کشورها در زمینهٔ حیطهٔ اختیارات قانونی
پلیس خصوصی برای حراست از تأسیسات بازرگانی، کمپ‌های دانشگ
در گزارش حاضر برآنیم تا ضمن بررسی وجوه اختلاف در فعالیت
پلیس را در ۲۰ کشور جهان بررسی کنیم.

فصل اول- وجوه اختلاف در فعالیت‌های پلیسی

در زمینهٔ فعالیت افرادی که چه در گذشته و چه در حال حاضر به نام «
تاریخی، جغرافیایی و سازمانی قابل توجهی مشاهده می‌شود. امروزه
جهان در حوزهٔ وظایف و مسئولیت پلیس، تفاوت‌های بارز و اساسی
بود، به چشم می‌خورد. در بعضی از کشورها که نیروی پلیس توسط د
به‌وجود آمده است، چنین نیرویی برخاسته از نیازهای باطنی اجتماع
کشورها که اجتماع خود اقدام به تشکیل پلیس محلی می‌کند، وظیفهٔ د
برخوردار کردن این نیرو از رشدی کیفی و درونی است.

محورهای ارزیابی

برای بررسی وجوه اختلاف در فعالیت‌های پلیسی باید دو محور وظایف و مسئولیت‌ها و انطباق و سازش با محیط را مدنظر قرار داد. تبیین مسئولیت‌ها و وظایف کمک می‌کند تا وجوه اختلاف فعالیت‌های پلیسی در کشورهای مختلف بهتر توضیح داده شود. نیروی پلیس باید از کارایی لازم و بالایی برخوردار باشد. این نیرو باید بر مبنای محاسبات عقلی و اقتصادی آنچنان سازماندهی شود که خدمات متخصصان بتواند بدون هرگونه تداخل یا برخوردی میان واحدها به رشد و گسترش خود ادامه دهد. ایجاد یک نیروی پلیس ملی نیز براساس همین ملاحظات شکل گرفت، اما اغلب مشاهده شده یا احساس می‌شود که وجود یک نیروی پلیس ملی، با قدرت و اختیارات زیادی که در دست هدایت‌کنندگان خود قرار می‌دهد، این خطر را به‌وجود آورده است که دولت از کنترلی که بر این نیرو دارد، برای باقی ماندن خود بر اریکهٔ قدرت استفاده نماید. بدین ترتیب دیگر پلیس به عنوان نیرویی که منافع عموم مردم را در نظر داشته باشد، مطرح نخواهد بود. به‌همین دلیل نیز بعضی از کشورها یک‌اساس محلی و غیر متمرکز رابرای سازمان پلیس ترجیح می‌دهند.

دومین عاملی که کمک می‌کند وجوه اختلاف فعالیت‌های پلیسی در جوامع مختلف توضیح داده شود، میزان تطابق و سازش چنین سازمانی با جامعه است. اگر در اجتماعی نظام کشاورزی حکمفرما باشد، فعالیت پلیس شامل نظارت بر برداشت محصول، آبیاری مزارع، شرایط جاده‌ها و گذرگاه‌ها، اختلاف‌ها و نزاع‌های قومی و خصوصی، بازارها و... خواهد بود. در حالی که فعالیت پلیس در جوامع نوین صنعتی و با توجه به ساختار این جوامع شکل گرفته و صورت می‌پذیرد. روح صنعتی شدن در قرن بیستم ثابت کرده است جوامعی که از یک شیوهٔ تولیدی برخوردارند، علی‌رغم وجود تمایزهایی میان آنها، دارای مسائل و مشکلات یکسانی هستند و وجود همین تشابهات باعث شده است که برای رفع مشکلات خود از شیوه‌های مشترکی سود جویند.

فصل دوم- تشکیلات پلیس در برخی کشورهای جهان

در این فصل به بررسی ساختار پلیس در ۲۰ کشور امریکا، اتریش، اروگوئه، اسپانیا، انگلستان، ایتالیا، بلژیک، ترکیه، چین، دانمارک، ژاپن، سوئیس، فرانسه، فنلاند، هلند، اسلونی، امارات متحدهٔ عربی، اندونزی، اوکراین و تایلند می‌پردازیم.

● امریکا

در ایالات متحدهٔ امریکا تقریباً ۴۰,۰۰۰ مؤسسهٔ مستقل اجرای قانون عمومی وجود دارد و این مؤسسات تحت نظارت وزارت دادگستری در ۱۶,۰۰۰ شهرستان، ۳,۰۰۰ استان، ۵۰ ایالت و حومهٔ کلمبیا و بخش‌های متعدد دیگر دولت فدرال قرار دارند. چنین عدم تمرکز کاملی در سازمان پلیس، حداکثر هماهنگی بین کار پلیس و برخوردهایی که در حوزهٔ مسئولیت‌ها وجود دارد، ایجاد کرده است.

پلیس شهری

سیستم پلیسی که اغلب امریکایی‌ها با آن آشنایی دارند، نیروی پلیس شهری است. هر چند تعدادی از شهرها و قصبات توسط پاسبانان و مارشال‌ها اداره می‌شوند، اما در حال حاضر اغلب شهرها دارای واحدهای پلیس

حرفه‌ای هستند.

در بیشتر شهرهای بزرگ، فرماندهٔ نیروهای پلیس شهری، پلیس یا کمیسیار حفاظتی است که معمولاً فردی غیرنظامی می‌باشد؛ چراکه یک فرد غیرنظامی نسبت به یک پلیس حرفه‌ای، نظریات وسیع‌تری راجع به منافع جامعه دارد. کمیسیار حفاظتی، رئیس پلیس را که اغلب پلیسی خوشنام و باسابقه است، انتخاب می‌کند. در شهرهایی که کمیسیار پلیس وجود ندارد، رئیس پلیس به طور مستقیم در قبال شهردار، مدیر شهر یا هیئت حفاظت شهر مسئول است. سروان‌ها به عنوان مسئول پلیس ناحیه یا حوزه، پایین‌تر از رئیس‌پلیس قرار دارند. گروهبان‌ها بر افراد گشت نظارت می‌کنند که کارشان قدم زدن و گشت در محدودهٔ جغرافیایی خاصی است. از سوی دیگر، اغلب نیروهای وسیع پلیس به دسته‌های کاراگاهی، جرایم، جوانان، ترافیک، گشت و بخش‌های خدمات ضبط سوابق تقسیم می‌شوند. این بخش‌ها ممکن است مجدداً به دوایر کوچک‌تری تقسیم‌گردند. علاوه بر این، تکالیف زیادی به عهدهٔ پلیس گذاشته شده است که ارتباطی با مبارزه باتبهکاری ندارد، مانند: کنترل ترافیک، نظارت‌بر تفریحگاه‌ها، ادارهٔ کمک‌های اولیه و عملیات آمبولانس‌ها.

در سال‌های اخیر، رؤسای پلیس توجه خاصی به مسئله بزهکاری جوانان نموده‌اند. بخش ویژه‌ای مسئول کنترل جرایم و بزهکاری جوانان شده است که روش و اسلوب خاصی در برخورد با آنها و حل مشکلاتشان دارد؛ امری که در پنجاه سال پیش ناشناخته بود، امروزه به شکل مسئله‌ای عمومی و فراگیر در بخش‌های پلیس درآمده است.

اگر چه هر بخش از پلیس شهری ضوابط و استانداردهای خاص خود را برای استخدام و تصمیم‌گیری دربارهٔ شرایط آن داراست، در عین حال، یک حرکت عمومی برای رسیدن به استانداردهای بالاتری در پذیرش و استخدام نیرو و مزایای بهتر کاری به چشم می‌خورد. به جز شهرهای بزرگ و سیستم‌های فدرال، کارکنان پلیس در سایر شهرها در بدو استخدام، آموزش‌های زیادی نمی‌بینند و آموزش‌های داده شده نیز برای مسئولیت‌های محوله ناکافی است. هم اکنون اکثر مراکز پلیس برای آموزش‌های حرفه‌ای به کالج‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی روی آورده‌اند.

پلیس استان

محدود بودن اختیارات قانونی پلیس شهری به دلیل محدودیت حوزهٔ فعالیت شهرداری‌ها، منجر به القای واحدهای پلیس استان شد. افسر رئیس پلیس استان، «کلانتر» نامیده می‌شود و وظیفهٔ اصلی‌اش حضور در مراجع‌قضایی به عنوان مقامی رسمی‌است. نگه‌داری زندان‌استان و کنترل وضعیت زندانیان، کنترل معاملات غیرقانونی و دیگرفعالیت‌های حقوقی ازدیگر وظایف‌اوست. وی بیش ازآنکه حقوق‌بگیر باشد، حق‌الزحمه دریافت می‌کند. کلانتران غرب در قرن نوزدهم که به طور فعالی درگیر اجرای قانون بودند و به عنوان سمبل افسران مجری قانون شناخته می‌شدند،امروزه به‌ندرت درفعالیت‌های عملی‌اجرای قانون‌شرکت‌می‌جویند.

پلیس ایالتی

نیاز به یک بازوی اجرایی ایالتی، زمانی آشکار شد که آژانس‌های محلی پلیس ناتوانی خود را در اجرای قانون به دلیل اختلاف در مفاد قانونی و حقوقی ثابت کردند. همچنین به هنگام بروز مشکلات محلی، فرماندار که در رأس اجرای قانون قرار داشت، هیچ گونه ابزاری جز «میلیشیای ایالتی» در اختیار نداشت. ناتوانی کلانتران استان‌ها در گشت و کنترل مؤثر در مناطق روستایی، نیاز به پلیس ایالتی را هر چه بیشتر عیان ساخت. در نهایت، ورود اتومبیل و کشیده شدن شاهراه‌ها و اتوبان‌های عظیم، نیاز جدیدی را برای ایجاد

آژانس پلیس ایالتی مطرح کرد. امروزه هیچ ایالتی در امریکا نیست که فاقد پلیس انیفورم پوش ایالتی باشد.

حدود یک چهارم ایالت‌ها، اختیارات قانونی پلیس ایالتی را در کنترل رفت و آمد وسائط نقلیهٔ موتوری و چگونگی استفاده از شاهراه‌ها و اتوبان‌ها محدود ساخته‌اند. در گذشته، ایالت‌ها کوشش‌های بی‌نتیجه‌ای برای کنترل و نوعی نظارت بر پلیس محلی می‌کردند. در نیمهٔ دوم قرن نوزدهم، اغلب نیروهای پلیس شهرهای بزرگ تحت کنترل ایالت‌ها قرار گرفتند، اما درگیری‌هایی که میان مقامات محلی و ایالتی رخ داد، موجب شد این توافق به طور کامل ملغی شود. از سوی دیگر، بسیاری از ایالت‌ها از طریق ایجاد رابطهٔ تنگاتنگ و فشرده از قبیل: اجازهٔ تعقیب یا عبور از مرز ایالت، ساده و مختصر کردن مدارک شهود و ایجاد نظارت بر روی آن دسته از مجرمانی که محکومیت آنان به قید ضمانت و التزام به حال تعلیق درآمده است، کارایی عملکرد نیروهای پلیس ایالتی و محلی خود را افزایش داده‌اند.

پلیس فدرال

مؤسسات پلیس فدرال هرکدام متعلق به یکی از ادارات دولتی فدرال در واشنگتن بوده و حوزهٔ عملیات آنها تمام خاک کشور امریکاست. نیروی پلیس فدرال در نظر اول ممکن است در مقایسه با نیروی پلیس در شهرهای بزرگ به نظر ناچیز بنماید، ولی باید توجه کرد که در شهرها بیشتر نیروی پلیس را پاسبانان انیفورم‌پوش تشکیل می‌دهند، در حالی که تقریباً تمام نیروی پلیس فدرال از مأموران غیرانیفورم پوش تشکیل شده است.

دایرهٔ تحقیقات فدرال[1]

این مؤسسه در سال ۱۹۰۸ به عنوان بازوی تحقیقاتی وزارت دادگستری امریکا تأسیس شد. مقر اصلی آن در «واشنگتن دی. سی» است و در ۵۵ شهر امریکا دفتر دارد. دایرهٔ تحقیقات فدرال، مسئول اجرای آن دسته از قوانین فدرال است که به طور مشخص در حوزهٔ مسئولیت دیگر مؤسسات قرار نگرفته باشد. این امر شامل تحقیقات عمومی در زمینهٔ حدود ۱۶۸ نوع تخلف و ضداطلاعات داخلی است. این مؤسسه، مرکز مدرک و سندیابی است و دخالتی در بازپرسی یا نتایج حقوقی به دست آمده از این تحقیقات ندارد. اطلاعات به‌دست آمده در اختیار دادستان کل یا نمایندهٔ وی قرار می‌گیرد تا در بازپرسی از آنها استفاده شود.

● اتریش

سیستم تأمین امنیت در کشور اتریش در سه سطح پایین، میانی و بالا و تحت نظر وزارت کشور اجرا می‌شود:

۱- **سطح پایین:** در شهرهای بزرگ، ادارهٔ پلیس مرکزی فدرال، عملیات اجرای قانون را به وسیله اعضای پاسگاه‌های پلیس فدرال و گروهی از افسران پلیس مبارزه با جرایم اجرا می‌کند و در صورتی که جرمی خارج از قلمرو قانونی ادارات مرکزی پلیس فدرال اتفاق بیفتد، ژاندارمری فدرال، مسئول تحقیقات مقدماتی است.

۲- **سطح میانی:** در هر یک از ایالت‌های اتریش، ادارات امنیت عمومی وجود دارند که حیطهٔ صلاحیت و اختیاراتشان به عنوان مراجع قانونی مرکزی، جوابگویی وزارت کشور که بالاترین اختیار را در سیستم امنیتی دارد، می‌باشد.

۳- **سطح بالا:** وزارت کشور که دارای بالاترین اختیارات در سیستم امنیتی کشور است.

---

1. F.B.I.

● اروگوئه

کشور اروگوئه با ۱۷۶,۲۱۵ کیلومتر مربع وسعت، دارای حکومت جمهوری دمکراتیک بوده و بر اساس مکانیزم تفکیک قوا اداره می‌شود و پلیس این کشور تحت نظر وزارت کشور انجام وظیفه می‌کند. بعد از پایان سلطهٔ اسپانیایی‌ها و اعلام استقلال این کشور، تشکیلات پلیس از شکل استعماری خود خارج و تبدیل به نیروی واحد شد و در تاریخ ۲۲ می ۱۹۷۱، قوانین مربوط به آن تهیه و تصویب گردید. در این قانون تصریح شده است که نیروی پلیس، نیرویی مردمی است و در چارچوب قوانین مصوب و زیر نظر مستقیم وزیر کشور باید برای ایجاد و حفظ امنیت در جامعه با احترام به حقوق شخصی افراد فعالیت کند.

پلیس اروگوئه شامل اداره‌های متفاوتی از قبیل: اتباع بیگانه، زندان‌ها، حمل و نقل، مبارزه با مواد مخدر و قاچاق، مدرسهٔ پلیس و... است.

● اسپانیا

در کشور اسپانیا، چندین ادارهٔ مختلف پلیس ممکن است وظایف مشابهی را انجام دهند، ولی اصل بر این است که همکاری و هماهنگی درست و دقیقی میان ارگان‌های مختلف پلیس اعمال و رعایت شود. ترکیب اصلی سازمان پلیس این کشور، تحت نظر وزارت کشور در دو حوزهٔ مأموریت سرزمینی و وظیفه‌ای فعالیت می‌کند.

حوزهٔ مأموریت سرزمینی

سه نیروی پلیس کاملاً متمایز از یکدیگر در سرزمین اسپانیا عمل می‌کنند:

۱- **پلیس کشوری:** شامل پلیس ملی و پلیس مخفی که هر دو دارای اختیارات قانونی برای اجرای وظایف مربوطه در سراسر مملکت هستند.

۲- **پلیس ویژه:** که با اختیارات قانونی، تنها در حوزه‌ای از مملکت که بدان حوزه تعلق دارند، انجام وظیفه می‌کنند.

۳- **پلیس محلی یا شهری:** که حوزه اختیارات قانونی‌اش به همان منطقهٔ شهری مربوطه محدود می‌شود. حدود اختیارات قانونی دو سازمان پلیس کشوری در سراسر کشور اسپانیا کاملاً مشخص و معین شده است. پلیس ملی دارای حوزهٔ عملیاتی و اختیارات قانونی در مراکز استان‌ها و شهرهای مجاور بوده و دارای تشکیلات چند سطحی در رده‌های ملی، ناحیه‌ای، ایالتی، محلی و بخشی است. پلیس مخفی دارای حوزهٔ عملیاتی و اختیارات قانونی در سایر مناطق کشور است که خارج از حوزهٔ عملیاتی پلیس ملی قرار دارند. از سوی دیگر، مناطق آبی کشور نیز در حوزهٔ عملیاتی پلیس مخفی است. این پلیس نیز مانند پلیس ملی دارای تشکیلات چند سطحی در رده‌های ملی، ناحیه‌ای، ایالتی، شهری و محلی است.

حوزهٔ مأموریت وظیفه‌ای

ارگان‌های مختلف پلیس، وظایف مشترکی را برعهده دارند که تعدادی از آنها عبارت‌اند از:

۱- اجرای دستورات صادره از سوی مقامات سرزمینی ناحیه‌ای در حوزهٔ اختیارات قانونی؛

۲- کمک و حفاظت از اشخاص و اموال در مواردی که به نحوی در معرض تهدید و خطر قرار گیرند؛

۳- حفاظت از تأسیسات و ساختمان‌های عمومی و ملی؛

۴- حفاظت از شخصیت‌ها؛

۵- پیشگیری از وقوع جرم و پیش‌بینی و اعمال روش‌ها و تکنیک‌های مناسب مبارزه با ارتکاب جرم؛
۶- انجام تحقیقات جنایی به منظور شناسایی و توقیف مظنونان، جمع‌آوری شواهد و ادلهٔ و ارائه آنها به بازپرس یا دادگاه مربوطه و تهیهٔ گزارش‌های فنی و تخصصی؛
۷- گردآوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات صحیح مربوط به نظم و امنیت عمومی.

افزون بر وظایف مشترک، هر یک از ارگان‌های پلیس دارای وظایف خاصی هستند. پلیس ملی مسئولیت اجرای وظایف خاص زیرین را در سطح کشور بر عهده دارد:

۱- صدور کارت شناسایی و گذرنامه؛
۲- کنترل ورود و خروج مرزها؛
۳- اعمال مقررات قانونی در مورد اتباع بیگانه، پناهندگان، استرداد مجرمان، تبعیدی‌ها، مهاجران و کوچ‌نشینان؛
۴- اجرای تحقیقات و قوانین درمورد جرایم مربوط به مواد مخدر؛
۵- همکاری با پلیس سایر کشورها.

پلیس مخفی وظایف اختصاصی زیر را بر عهده دارد:

۱- کنترل سلاح و مواد منفجره؛
۲- اجرای قوانین مالیاتی ملی و قوانینی که به منظور جلوگیری از قاچاق تدوین شده است؛
۳- کنترل ترافیک و ترابری در شبکهٔ راه‌های اصلی؛
۴- حفاظت از خطوط مواصلاتی زمینی، نگهبانی از خطوط ساحلی، مرزها، بنادر و فرودگاه‌ها؛
۵- حفاظت از منابع طبیعی و محیط زیست (آب‌راه‌ها، حیات وحش، شیلات، جنگل‌ها و...)؛
۶- جابجایی و انتقال زندانیان بین شهرهای بزرگ.

پلیس ویژه، مسئولیت اجرای وظایف اختصاصی زیرین را بر عهده دارد:

۱- حفاظت از مسئولان، ساختمان‌ها و تأسیسات عمومی و دولتی در حوزهٔ مأموریت مربوطه؛
۲- تنظیم و کنترل ترافیک در شبکهٔ راه‌های اصلی در حوزهٔ مأموریت مربوطه.

پلیس محلی نیز در کنار سایر وظایف، مسئولیت‌های خاص زیرین را برعهده دارد:

۱- حفاظت از مسئولان و تأسیسات و ساختمان‌های عمومی و دولتی محلی؛
۲- سازماندهی، تعیین مسیر و هدایت ترافیک در داخل محدودهٔ شهری؛
۳- تهیهٔ گزارش از سوانح ترافیکی در جاده‌ها در حوزهٔ مربوطه؛
۴- اجرای فرامین اداری صادره از سوی مقامات شهری در چارچوب حدود اختیارات و حوزهٔ عملیات مربوطه.

● انگلستان

در کشور انگلستان، ۵۲ نیروی پلیس سازمان یافته تحت نظر وزارت کشور انجام وظیفه می‌کنند. هر نیرو توسط رئیس پلیس (در مورد پلیس مرکزی و شهر لندن توسط کمیسر) اداره می‌شود. هر یک از رؤسای پلیس نواحی، مسئولیت اعمال قانون رادر منطقهٔ مربوطه بر عهده دارند و ضمن برخورداری از استقلال عمل، همکاری مداوم میان آنها وجود دارد.

تقسیمات پلیسی

پلیس انگلستان را می‌توان به سه بخش: پلیس لندن، پلیس شهرستان و پلیس بخش تقسیم کرد. شهر لندن دارای دو نوع پلیس مختلف است: پلیس تمام لندن و حومه و پلیس شهر قدیمی لندن. هر شهرستان، پلیس مخصوص خود را دارد که زیر نظر یک رئیس (رئیس پاسبانان)[1] اداره می‌شود و ممکن است به قسمت‌های کوچک‌تری نیز تقسیم گردد. بخش‌ها نیز دارای پلیس مخصوصی هستند، ولی اختیارات آنها نسبت به پلیس شهرستان محدودتر است.

پلیس لندن و حومه دارای دو بخش اصلی است: ادارهٔ پی‌جویی‌های جنایی[2] و پلیس انیفورم پوش. ادارهٔ پی‌جویی‌های جنایی در تمام بنادر و فرودگاه‌ها مأمور دارد و مسئولیت حفاظت از مقامات و انجام عملیات امنیتی بر عهدهٔ این ادارهٔ قرار دارد. سایر بخش‌های این اداره عبارت است از: مراکز سوابق مجرمان؛ ادارهٔ انگشت‌نگاری و شعبهٔ کلاهبرداری.

نظارت عالیه و مرکزی

هر یک از نیروهای منظم پلیس، تحت نظارت یک مقام مسئول قرار دارد. در انگلستان و «ویلز»، کمیته‌های انتخابی مستشاران و رؤسای دادگاه‌های بخش و در اسکاتلند، شوراهای ناحیه‌های و جزیره‌ای این نظارت را برعهده دارند. مقام مسئول نیروی پلیس مرکزی، وزیر کشور است که نظارت خود را از طریق اعضای وزارت کشور اعمال می‌کند. در ایرلند شمالی، مقام مسئول توسط وزارت امور خارجه تعیین می‌شود.

در اسکاتلند و ایرلند شمالی، وزرای کشور و امور خارجه، امور مربوط به سازماندهی، ادارهٔ عملیات و خدمات پلیسی را برعهده دارند. همهٔ نیروهای پلیس (به جز پلیس مرکزی که وزیر کشور مسئول مستقیم آن است) می‌توانند توسط بازرسان شهربانی بازرسی شوند و گزارش‌های خود را مستقیماً به وزیر کشور و وزیر امور خارجه ارائه کنند.

عملیات پلیسی

نیروی پلیس بزرگ دارای معاونت رئیس شهربانی در امور جزایی است که مسئولیت هدایت عملیات جزایی را برعهده دارد و گروه‌هایی را برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و جعل و تقلب در داخل نیروهای پلیس تشکیل داده و اداره می‌کند. اکثر شعبه‌های تحقیق جنایی نیز در دفاتر جرایم عمومی کلانتری‌ها سازمان داده می‌شوند.

نُه گروه ناحیه‌ای مبارزه با جرایم در انگلستان و «ویلز»، گروه‌های مخصوصی هستند که اعضای آنها را افسران کاراگاه با تجربه‌ای تشکیل می‌دهند و از طریق نیروهای پلیس مستقر در هر ناحیه تأمین می‌شوند. هر گروه تحت فرماندهی یک رئیس کاراگاه قرار دارد که در عین حال، هماهنگ‌کنندهٔ ناحیه‌ای نیز محسوب می‌شود و کنترل عملیات در سطح ملی به هماهنگ‌کنندهٔ ملی تفویض شده است.

● ایتالیا

در کشور ایتالیا، نیروی پلیس مرکب از دو بخش پلیس انیفورم پوش و پلیس مخفی می‌باشد که تحت نظر وزارت کشور انجام وظیفه می‌کنند. ادارهٔ دیگری نیز به نام «کارابینری»[3] وجود دارد که تشکیلات و وظایف

1. Chief Constable.
2. C.I.D.
3. Carabineri.

آن تقریباً همانند ژاندارمری در برخی از کشورها در رسیدگی به امور راه‌های بین‌شهری است. در حوزهٔ ریاست پلیس، شعبه‌ای به نام پلیس بین‌الملل وجود دارد که وظیفه‌اش ارتباط با ادارات پلیس سایر کشورهاست. در هر یک از ایالت‌های نُه گانهٔ این کشور نیز یک رئیس پلیس محلی فعالیت می‌کند که اورا «کوستور»[1] می‌نامند.

● بلژیک

در کشور بلژیک، تعداد زیادی از واحدهای کوچک پلیس محلی وجود دارند که تابع تغییرات و تقسیمات کشوری هستند و تحت نظر وزارت کشور فعالیت می‌کنند. به عنوان نمونه، شهر بروکسل دارای هفت نوع پلیس مختلف است که هر کدام در حوزهٔ مربوطهٔ خود انجام وظیفه می‌کنند. یک تشکیلات ژاندارمری نیز در این کشور وجود دارد که وظیفه‌اش رسیدگی به امور راه‌های بین شهری است.

در سال ۱۹۱۹، سازمان مرکزی تحقیقات جنایی تشکیل شد که امروز در تمام شهرهای مهم این کشور شعبه دارد و آنها را پلیس قضایی می‌نامند. این سازمان از لحاظ اداری تابع وزارت دادگستری است و عملیات آن توسط دادستان‌ها هدایت می‌شود. رئیس این سازمان را «کمیسر ژنرال»[2] می‌گویند. اداره‌ای نیز به‌نام «ادارهٔ مرکزی سوابق کشوری و بین‌المللی پلیس جنایی»[3] که انجام امور مربوط به آمار جرایم و مجرمان و ارتباط با نیروهای پلیس خارج از کشور را برعهده دارد، تحت نظر رئیس سازمان مرکزی تحقیقات جنایی فعالیت می‌کند.

● ترکیه

پلیس ترکیه بر طبق قوانین مصوب و سازمان خاص خود، تحت نظارت مستقیم وزارت کشور انجام وظیفه می‌کند. مطابق قانون اساسی، وزیر کشور مسئولیت حفظ امنیت و نظم عمومی را برعهده دارد و این مأموریت را از طریق نیروی پلیس و ژاندارمری انجام می‌دهد. ژاندارمری که به شکل نیرویی شبه نظامی سازمان یافته است، وظیفهٔ حفظ امنیت و نظم عمومی در مناطق روستایی و خارج از شهرها را بر عهده دارد.

تقسیمات پلیسی

نیروهای پلیس توسط مدیریت کل امنیت عمومی هدایت می‌شوند. این ادارهٔ مرکزی، مشتمل بر ۲۲ دایره است و پنج معاون مدیرکل، مسئولیت اجرایی و هماهنگی وظایف دوایر مختلف این اداره را بر عهده دارند. این پنج معاون مدیرکل به همراه شورای بازرسی، پژوهشی، طرح‌ریزی و کارشناسی هماهنگ‌کننده، دانشکدهٔ پلیس، دایرهٔ آگاهی، مشاورهٔ قانونی، کارشناسی دفاع غیرنظامی و مدیریت روابط عمومی و مطبوعات در ادارهٔ مرکزی مستقراند و مستقیماً زیر نظر مدیرکل انجام وظیفه می‌کنند.

از نظر تقسیمات اداری، ترکیه به ایالت‌ها و نواحی تقسیم شده است. بر مبنای همین تقسیم‌بندی اداری، خدمات پلیس تحت نظارت مدیریت‌های امنیتی در ایالت‌ها (مدیریت‌های امنیتی شهری در نواحی پرجمعیت و مباشران امنیتی در سایر نواحی) سازمان یافته‌اند. کشور ترکیه به ۷۱ ایالت مشتمل بر ۶۹۶ ناحیه تقسیم شده است و بر همین اساس، ۷۱ مدیر امنیتی ایالتی، ۱۰۱ مدیر امنیتی شهری و ۵۳۳ مباشر امنیتی،

---

1. Questore,
2. Commissaire General Aux Delegation Judicaires.
3. Bureau Central de Docamontation Nationale et Internationale de Police Criminelle.

وظیفهٔ حفظ امنیت و برقراری نظم عمومی را در کشور بر عهده دارند.

وظایف قضایی پلیس

تحقیقات جنایی برپایهٔ اصول مدون در قانون سازمان امنیت و براساس دستورالعمل‌های مقامات قضایی ذی‌ربط به عمل می‌آید. این قانون که اساس حقوقی وظایف سازمان امنیت را تشکیل می‌دهد. وقتی به سبب ارتکاب جرمی به نظم و امنیت عمومی تجاوز شود، پلیس قضایی وارد عمل می‌گردد و شواهد و مدارک لازم را برای دستگیری آنها که مرتکب جرم شده‌اند گردآوری کرده و بعد از شناسایی، آنها را بازداشت می‌نماید. پلیس قضایی به نیابت و با نظارت دادستان‌های کل، تحقیقات را انجام می‌دهد و مجرمان را به دادگاه معرفی می‌کند.

ادارهٔ تحقیقات جنایی، یکی از ادارات تابعهٔ مدیریت کل امنیت عمومی است. ادارهٔ عملیات و اطلاعات قاچاق و آزمایشگاه‌های پلیس جنایی، تحت نظارت معاون مدیرکل نظم عمومی انجام وظیفه می‌کنند. علاوه بر این ادارات مرکزی، دوایر تحقیقات جنایی، مواد مخدر، قاچاق (ارزی و پولی)، سلاح و مهمات و قرارگاه‌های پلیس، در داخل حوزهٔ مدیریت‌های امنیتی ایالتی سازمان یافته‌اند و وظایف پلیس قضایی را در ایالت‌ها انجام می‌دهند.

● چین

نیروی پلیس جمهوری خلق چین تحت سرپرستی وزارت امنیت عمومی و عضو شورای دولتی است. زیر مجموعهٔ این وزارتخانه عبارت است از:

۱- ادارات امنیت عمومی استان‌ها و سه شهرداری که زیر نظر مستقیم دولت مرکزی است؛

کلیهٔ مأموریت‌های پلیسی از قبیل: برقراری نظم و امنیت عمومی، ایجاد نظم ترافیکی، پلیس اداری و قضایی می‌باشد.

نیروی پلیس فدرال، ادارات پلیس فدرال را که دارای پرسنل محدودی است در اختیار دارد و در زمینه‌هایی که برای دولت فدرال در نظر گرفته شده با پلیس نواحی همکاری می‌کند. ادارهٔ انگشت‌نگاری، ادارهٔ تمرکز آمار جنایی، ادارهٔ جعل اسکناس و پلیس بین‌الملل نیز تحت نظارت پلیس فدرال فعالیت می‌کنند.

● فرانسه

در کشور فرانسه، مسئولیت تأمین جان و مال مردم و حفظ نظم و اعمال قانون بر عهدهٔ دو سازمان ملی پلیس و ژاندارمری است. نیروی پلیس، تحت نظارت وزارت کشور و ژاندارمری، تحت نظارت وزارت دفاع فعالیت می‌کند.

نیروی پلیس ملی و ژاندارمری به صورت متمرکز اداره می‌شوند. یک مدیرکل، ریاست ادارهٔ کل پلیس ملی را بر عهده دارد. این ادارهٔ کل از ۱۱ مدیریت تشکیل شده است که دو مدیریت، مخصوص هدایت تمرکزی امور اداری و نُه مدیریت، مخصوص اقدامات پلیسی است. ژاندارمری ملی نیز از دو گروه عمده تشکیل شده است: ژاندارمری ایالتی (مرکب از واحدهای کوچک مستقر در روستاها و شهرهای با جمعیت کم‌تر از ۱۰،۰۰۰ نفر) و ژاندارمری سیار (که منطقهٔ عملیاتی آن سراسر کشور فرانسه بوده و عمدتاً مسئولیت حفظ نظم عمومی را بر عهده دارد).

مأموریت‌های پلیسی

مأموریت‌های پلیسی در فرانسه عمدتاً بر دو نوع است: نخست در ارتباط با حفظ نظم و قانون و پیشگیری از ارتکاب جرم که توسط افسران پلیس و مأموران ژاندارمری اجرا می‌گردد، دیگر ثبت و ضبط جرایم و تجاوزها، تجسس برای یافتن متجاوز و به دست‌آوردن شواهد که دپارتمان‌های متعددی در آن شرکت دارند؛ واحدهایی چون: هماهنگ‌کنندهٔ عملیات ضدتروریستی، کمک‌رسانی، تحقیق، اجرا و بازداشت، مطالعات و تجسس‌های علمی، امور امنیتی و.... تحقیقات کیفری را تحت نظارت و کنترل مستقیم مقامات قضایی حوزهٔ مربوطه انجام می‌دهند. شایان ذکر است که تنها افسران پلیس و ژاندارمری انتخاب شده به عنوان افسر پلیس قضایی دارای اختیارات قانونی انجام اقدامات قضایی چون: بازرسی اماکن، ضبط مدرک جرم و بازداشت مظنونان برای تحقیق در اجرای تحقیقات کیفری هستند. افسران پلیس قضایی از این حقوق قانونی در نواحی مشخص استفاده می‌کنند، اما افسران عضو دپارتمان‌های کیفری مرکزی دارای اختیار قانونی انجام تحقیقات کیفری در تمام کشور فرانسه هستند.

● فنلاند

پلیس فنلاند تحت نظارت وزارت کشور در سه سطح سازماندهی شده است:

۱- **ادارهٔ مرکزی:** اداره مرکزی پلیس در داخل وزارت کشور به صورت پیکرهٔ مرکزی این نیرو عمل می‌کند و رئیس این اداره، رهبر عملیاتی تمام نیروهای پلیس در این کشور محسوب می‌شود. ادارهٔ مرکزی از پنج واحد اداری، انتظامی، فنی، اتباع خارجی و سیستم داده‌ها تشکیل شده است.

۲- **تشکیلات ناحیه‌ای:** تشکیلات اداری پلیس در نواحی (ایالات) در حوزهٔ صلاحیت هیئت اداری استان بوده و تحت نظر استاندار اداره می‌شود. رئیس ادارهٔ پلیس در هر استان، امور انتظامی را اداره کرده و بر عملیات روزمرهٔ پلیسی و وظایف اداری آن نظارت می‌کند.

۳- **تشکیلات محلی:** در مناطق کوچک و محل ها، پلیس بخش (منطقه) فعالیت می‌کند و دو نوع نیروی انتظامی در آنها وجود دارد: پلیس شهری (که به وسیلهٔ رئیس پلیس شهر اداره می‌شود) و پلیس روستا.

● هلند

در کشور هلند سه نوع پلیس وجود دارد: پلیس شهری، پلیس کشوری و ژاندارمری نظامی. پلیس شهری توسط شهرداران اداره می‌شود، ژاندارمری نظامی کنترل مرزها و حفاظت از قصر سلطنتی را بر عهده دارد و پلیس کشوری تحت نظارت وزارت دادگستری است که به پنج قسمت هنگی مطابق تشکیلات دادگاه‌ها تقسیم شده است، هر هنگ به ۲۲ دسته تقسیم شده و هر دسته دارای دو بخش آگاهی و راهنمایی و رانندگی است.

● برخی دیگر از کشورها

در برخی دیگر از کشورها، نیروی پلیس تحت نظارت وزارتخانه‌هایی چون کشور و دفاع فعالیت می‌کنند که تعدادی از این کشورها عبارت‌اند از:

۱- اسلونی	وزارت کشور؛
۲- امارات متحدهٔ عربی	وزارت کشور؛
۳- اندونزی	وزارت دفاع؛
۴- اوکراین	وزارت کشور؛
۵- تایلند	وزارت کشور.

فصل سوم- نظام آموزش نیروهای پلیس در برخی کشورهای جهان

تشکیلات پلیس در سراسر جهان، آموزش‌های خاصی را به نیروهای تحت امر خود می‌دهند تا سرویس‌ها و خدمات لازم را هر بهتر به جامعه و مردم ارائه نمایند. در این فصل، نظام آموزش نیروهای پلیس را در ده کشور اتریش، اروگوئه، انگلستان، ترکیه، چین، دانمارک، ژاپن، سوئیس، فرانسه و فنلاند بررسی می‌نماییم.

● اتریش

در کشور اتریش، آموزش نیروهای پلیس در پنج مرحلهٔ: مقدماتی، مداوم، ویژه، عالی و آموزش‌های تکراری انجام می‌گیرد. آموزش پلیس انتظامی در سه مرحلهٔ زیر اجرا می‌شود:

۱- آموزش مقدماتی (به مدت دو سال)؛

۲- آموزش مقدماتی برای پرسنل در ردهٔ فرماندهی (به مدت نُه ماه در سه بخش شامل آموزش‌های تئوری و

عملی)؛

۳- آموزش مقدماتی برای پرسنل در ردهٔ مدیریت (به مدت دو سال در چهار بخش شامل آموزش‌های تئوری و عملی به منظور توسعه و تکمیل آموزش آنها).

پرسنل پلیس مبارزه با جرایم نیز به مدت یک‌سال آموزش‌های مقدماتی و مختلفی می‌بینند. آموزش نیروهای پلیس عمدتاً در مراکز آموزش وزارت کشور، پلیس انتظامی و دانشکدهٔ مدیریت دولتی انجام می‌شود.

● اروگوئه

مدرسهٔ پلیس کشور اروگوئه در «سان‌رامون» در زمینی به وسعت ۳۰ هکتار با ۱۵,۰۰۰ مترمربع زیر بنا با جدیدترین و پیشرفته‌ترین متدهای پلیسی به منظور ارتقای دانش و آگاهی دانشجویان نیروی پلیس ساخته شده است. جوانان بین ۱۸ تا ۲۴ سال پس از اتمام دورهٔ متوسطه می‌توانند پس از قبولی در آزمایش‌های پزشکی و ورزشی وارد این مدرسه شوند. این افراد پس از گذراندن دوره‌ای سه ساله با درجهٔ بازرسی فارغ‌التحصیل می‌شوند و برای خدمت در نیروی پلیس به نقاط مختلف کشور اعزام می‌گردند. در کنار این مدرسه، مدارس دیگری مانند مدرسهٔ عالی پلیس نیز وجود دارد که در بالابردن توان علمی و عملی این نیرو سهم به سزایی دارند. پلیس اروگوئه از خارجیان نیز در این مدارس ثبت نام می‌کند، به شرط آنکه بتوانند دورهٔ سه سالهٔ آموزشی این مدارس را به پایان برسانند.

دروس دانشجویان مدرسهٔ پلیس به دو قسمت عمومی و تخصصی تقسیم می‌شود؛ دروس عمومی شامل: حقوق، فلسفه، زبان و ادبیات اسپانیایی، کمک‌های اولیه، روانشناسی، جامعه شناسی و قوانین مربوط به پلیس است. دروس تخصصی نیز شامل: جرم شناسی، ارتباطات، قوانین کیفری و جزایی، آموزش نظامی و دفاع شخصی می‌باشد.

● انگلستان

پلیس مبتدی در انگلستان دو تا چهار ماه در مدرسه‌ای به نام «پیل‌هاوس»[1] آموزش می‌بینند. آموزش‌های مخصوصی نیز به کارمندان آگاهی در مدرسهٔ پلیس لندن و حومه در «هندون»[2] داده می‌شود. همچنین یک آکادمی ملی پلیس در «ریتون» وجود دارد که نه تنها از پلیس انگلستان محصل می‌پذیرد، بلکه از کشورهای خارجی نیز داوطلب می‌پذیرد.

● ترکیه

هدف از آموزش و کارورزی پرسنل پلیس ترکیه، رسیدن به اهداف زیر است:

۱- ایجاد دانش لازم و حس شایستگی و مسئولیت در نیروهای پلیس؛

۲- حصول اطمینان از قدرت فیزیکی و روانی به منظور تحصیل بهترین نتایج؛

۳- آمادگی برای ارتقا به مقام‌ها و پست‌های بالاتر؛

۴- ایجاد انعطاف لازم برای تغییر موقعیت‌ها؛

---

1. Peel House.
2. Hendon.

۵- ایجاد خلاقیت مناسب به منظور بهبود روش‌ها و سیستم‌ها؛
۶- اطمینان از تطبیق عملکرد پرسنل پلیس با موازین قانونی.

در کشور ترکیه دو نوع مؤسسهٔ آموزشی برای تربیت نیروهای پلیس وجود دارد:

۱- **آکادمی (دانشگاه) پلیس:** در این آکادمی، دانشجویان در دوره‌ای چهارساله آموزش‌های حرفه‌ای دیده و یک دورهٔ آموزش ویژه را نیز برای فارغ‌التحصیل شدن می‌گذرانند. برنامهٔ اصلی این آکادمی بر موضوعاتی چون حقوق، دانش حرفه‌ای، آموزش عملی استفاده از سلاح و کاربرد آن متمرکز شده است. فارغ‌التحصیلان آکادمی پلیس به عنوان گروهبان در این نیرو مشغول خدمت می‌شوند.

۲- **مدارس پلیسی:** فارغ‌التحصیلان دورهٔ متوسطه که بین ۱۸ تا ۲۷ سال سن دارند، پس از موفقیت در امتحان ورودی، در ۱۸ مدرسهٔ پلیسی مشغول تحصیل می‌شوند. امتحان ورودی به دو صورت ارزیابی‌های جسمانی و درک مفاهیم و قدرت بیان و آزمون‌های تخصص کتبی توسط هیئت مرکزی گزینش انجام می‌گیرد. دانشجویان این مدارس یک دورهٔ آموزش شامل شش ماه آموزش پایه و شش ماه آموزش تخصصی را می‌گذرانند.

در حال حاضر ترکیه دارای یک آکادمی، دو کالج و ۱۴ مدرسهٔ پلیس است. آکادمی «کمال اروق» در شهر استانبول و آکادمی «یوسف قهرمان» در شهر آنکارا، از مشهورترین مؤسسات آموزشی پلیس ترکیه می‌باشد.

● چین

کشور چین از زمان تشکیل جمهوری خلق با ایجاد مدارس پلیس، توجه خاصی به امر آموزش نیروهای پلیس کرده است. این کشور هم اکنون دارای ۲۹۸ مدرسهٔ پلیس در انواع مختلف (شامل ۳۰ مدرسهٔ عالی و ۱۰۰ مدرسهٔ تحصیلات تکمیلی) است.

پرسنل پلیس چین به سه دسته تقسیم می‌شوند: عالی، متوسط و جزء. طی سال‌های اخیر، توجه خاصی به آموزش پرسنل ردهٔ متوسط معطوف شده است. این رده شامل رؤسای سرویس‌های شغلی در پلیس کشوری، مدیران ادارات در سطح کمیساریای ویژه و منطقه‌ای و فرماندهان پاسگاه یا دسته می‌شود. این آموزش در دو مفهوم جریان دارد:

۱- **دوره تحصیلات عمومی:** به منظور بالابردن آگاهی و سطح فرهنگی و حرفه‌ای پرسنل پلیس. این دوره شامل انواع مختلف زیراست:

الف- آموزش مکاتبه‌ای: جزوات از طرف مدرسه برای کارآموزان فرستاده می‌شود. کارآموزان به تنهایی آنها را مطالعه می‌کنند و هر از چندی استادان خود را ملاقات کرده و راهنمایی‌های لازم را دریافت می‌نمایند. آنان باید همچنین تکالیف را انجام داده، امتحانات را گذرانده و در رساله‌هایی تألیف کنند. مدت تحصیل سه سال به طول می‌انجامد که طی آن، کارآموزان ۱۲ دوره رابه میزان ۱۸۰۰ ساعت می‌گذرانند.

ب- تحصیلات تکمیلی پرسنل کادر: مدت این دوره دو سال است که طی آن کارآموزان ۲۰ دوره را در ۱۲۰۰ ساعت می‌گذرانند.

ج- خودآموزی: این آموزش توسط وزارت آموزش و پرورش سازماندهی می‌شود. امتحانات هر شش ماه

یک‌بار در سطح ملی برگزار می‌شود. مدت این دوره سه تا پنج سال است و کارآموزان پس از کسب موفقیت در تمام امتحانات، مدرک آموزش عالی مورد تأیید دولت را دریافت می‌کنند.

۲- **دورهٔ تحصیلات تکمیلی**: این دوره به افسران کمک کند تخصص و ظرفیت فنی خود را بالا برده و تکمیل کنند. این دوره شامل انواع مختلف زیر است:

الف- دورهٔ عادی: بعد از حدود دو سال تحصیل در یکی از مدارس عالی پلیس، افسران به کسب مدرک تخصصی معادل مدرک وزارت آموزش و پرورش نایل می‌شوند. این افسران منتخب باید امتحان دیپلم را بگذرانند و دارای پنج سال سابقه و حداقل ۳۵ سال سن باشند.

ب- دوره متوسطه: مدت این دوره دو تا سه ماه است. کارآموزان تحصیلات خود را به صورت نیمه وقت یا تمام‌وقت انجام می‌دهند. پس از خاتمهٔ تحصیل، امتحانی را گذرانده و مدرکی از سوی وزارت امنیت ملی دریافت می‌کنند.

ج- دورهٔ کوتاه‌مدت: این دوره حدود ده روز طول می‌کشد. این دوره براساس کارها و تلاش‌های ضروری که موقعیت امنیت ملی و محلی می‌طلبد، از طیف وسیعی برخوردار است.

د- تعلیم آموزش ضمن خدمت: این آموزش براساس برنامه‌ای پیشرفته توسط مقامات ذی‌نفع پلیس انجام میشود و در پایان، امتحانی رسمی برگزار می‌شود.

● دانمارک

داوطلبان عضویت در نیروی پلیس دانمارک، پس از گذراندن ضوابط و استانداردهای سخت جسمانی، به مدت ده هفته در دانشکدهٔ پلیس کپنهاک آموزش می‌بینند و پس از دو سال فعالیت آزمایشی، به مشاغل ثابت منصوب می‌شوند. در دستگاه پلیس دو نوع درجه و سمت وجود دارد: اعضایی که آموزش حقوق ندیده‌اند، فقط می‌توانند تا درجهٔ معاون جانشین رئیس پلیس ارتقا یابند و آنها که دارای مدرک حقوق هستند، می‌توانند تا سمت رئیس پلیس یا معاون رئیس‌پلیس ارتقا یابند.

در سه سال نخست، افراد پلیس در سه دورهٔ مختلف تحصیل می‌کنند: دورهٔ پایهٔ اصلی و دو دورهٔ دیگر، هر کدام به مدت ۱۱ هفته همراه با آموزش عملی بین دوره‌ها. پس از شش سال خدمت در نیرو، یک دورهٔ اجباری ۲۲ هفته‌ای وجود دارد که پس از آن یک مأمور پلیس می‌تواند به ادارهٔ تحقیقات جنایی[1] یا پلیس عمومی (غیرنظامی)[2] منتقل شود. لازمهٔ فعالیت مأموران پلیس در ادارهٔ تحقیقات جنایی یا پلیس عمومی، شرکت در یک دورهٔ ۱۲ هفته‌ای دیگر است. پس از ۱۴ سال خدمت، یک مأمور پلیس به درجهٔ گروهبانی نایل می‌شود. کلیهٔ مأموران پلیس بالاتر از درجهٔ گروهبانی لازم است هر هشت سال یک‌بار در دوره‌های اجباری آموزش ضمن خدمت شرکت کنند.

نیروی پلیس همچنین یک کلاس عالی فرماندهی را سازماندهی کرده است و افرادی در آن شرکت می‌کنند که کلاس‌های مقدماتی و روش رهبری را گذرانده و در سمت‌های قبلی خود نشان داده‌اند که دانش،

برنامه‌ریزی، فرمان و دستور عملیاتی و ارتباطات را دربرمی‌گیرد.

● ژاپن

مدرسهٔ پلیس ژاپن، یکی از مراکز وابسته به پلیس ملی این کشور است که زیرنظر یکی از ادارات هفتگانهٔ پلیس ملی فعالیت می‌کند. این مدرسه که ستون اصلی پلیس ژاپن را تشکیل می‌دهد، از سه قسمت: انستیتو عالی بازپرسی، انستیتو تحقیقات و جرم‌شناسی بین‌المللی و مدرسهٔ ارتباطات تشکیل شده است.

● سوئیس

در کشور سوئیس، آموزش پلیس فدرال و پلیس ناحیه‌ای توسط «مؤسسهٔ پلیس سوئیس» که در سال ۱۹۴۶ تأسیس شده است، انجام می‌شود. این مؤسسه دارای ۳۰ دورهٔ آموزشی است، از جمله: یک دورهٔ سه ماههٔ آموزش پایه برای داوطلبان و یک دورهٔ سه ساله به عنوان آموزش و آماده‌سازی برای حرفهٔ پلیسی.

● فرانسه

آموزش پلیس در کشور فرانسه تاریخی طولانی دارد. مدرسهٔ عملی پلیس امنیتی درجه‌داری در سال ۱۸۸۳ میلادی و مدرسهٔ فنی پلیس در سال ۱۸۹۵ میلادی تأسیس یافت. ادارهٔ آگاهی تا هنگام تأسیس مدرسهٔ عالی پلیس کشور در سال ۱۹۴۱ هیچ آموزشگاه حرفه‌ای نداشت، حال آن‌که در حال حاضر، تحصیلات عالی پلیس در آنجا متمرکز شده است.

چون مکانیزم استخدام پلیس بر مبنای درجه است، آموزش پلیس نیز براساس درجه صورت می‌گیرد. بازجوها حداقل آموزش را می‌بینند؛ برنامهٔ آموزشی ۱۶۴ ساعته‌ای تنظیم شده است تا آنها را با برخی قوانین جزا و آیین دادرسی آشنا کرده و تا حدودی فن ماشین‌نویسی را به آنها آموزش دهد. پلیس درجه‌داری دورهٔ آموزش اولیهٔ شش ماهه‌ای را طی می‌کند که یک ماه آن در اختیار تشکیلات پلیس است. سه مرکز دز «ریم»،[1] «شاتل گویون»[2] و «ون»[3]، پرسنلی را که در پلیس شهری استان‌ها را خدمت خواهند کرد، آموزش می‌دهند. یک مرکز آموزش در «ونیس»[4] اشخاصی را آموزش می‌دهد که در تشکیلات پلیس پاریس خدمت خواهند کرد. دانشجویان گروهان‌های امنیتی جمهوری در مدرسهٔ مرکز امنیتی جمهوری در «سان»[5] آموزش می‌بینند.

به درجه‌داران امنیتی پنج عنوان درس شامل: دروس عمومی، علوم، مدنی و اخلاق، وظایف ویژهٔ پلیس و دروس فنی و تربیت بدنی و آموزش‌های عملی در مدت دوسال آموزش داده می‌شود. برنامهٔ آموزشی دورهٔ بازرسی ۱۶ ماه است که شامل یک ماه آموزش پیش‌نیاز در تشکیلات پلیس شهری و هفت ماه آموزش در مدرسهٔ پلیس و سه ماه آشنایی با کار پلیس انیفورم پوش و غیرانیفورم‌پوش در یک کلانتری، ادارهٔ آگاهی شهر و ادارهٔ جنایی منطقه می‌باشد. بعد از آن، دانشجویان مجدداً به مدرسهٔ پلیس بازمی‌گردند تا دو ماه دیگر آموزش دیده و پس از موفقیت در امتحانات، به اولین شغل خود گمارده شوند.

---

1. Reims.
2. Shatelguyom.
3. Vannes.
4. Vineennes.
5. Sens.

سخت‌ترین و پیچیده‌ترین آموزش در دانشکدهٔ ملی پاریس در «سن سیرمون دئور» در «لیون» برای کمیسرها اختصاص دارد. برنامهٔ آموزشی در این دانشکده، تمام طیف کار پلیس را دربرمی‌گیرد و تمام افسران ارشد پلیس تحت آموزش‌های متخصصان پلیس ملی در دانشکدهٔ دائمی این مدرسه تحصیلات خود را تکمیل می‌کنند. برنامهٔ آموزشی که دو سال طول می‌کشد، به تحصیلات تخصصی علمی، آزمایشگاهی و کارآموزی عملی تقسیم می‌شود و برنامهٔ علمی دانشکده بر علوم انسانی، اطلاعات عمومی پلیس و پلیس جنایی همراه با امتحانات شفاهی و کتبی در فواصل دوره و نوشتن پایان نامه متمرکز است.

دورهٔ کارآموزی با پلیس شهری آغاز می‌شود؛ سه هفته در سطح درجه‌داری، یک هفته در سطح بازرسی، سه هفته در سطح کمیسری، یک هفته دورهٔ عمومی اطلاعات و یک هفته دورهٔ عمومی بازجویی در سطح بازرسی. در دومین سال تحصیل، آموزش عملی صورت می‌گیرد؛ دو ماه و نیم در تشکیلات پلیس شهری، یک ماه در تحقیقات جنایی، یک ماه دورهٔ عمومی اطلاعات، یک هفته در پلیس هوایی و مرزی، یک هفته در مرکز گارد امنیتی جمهوری، دو هفته در یک مؤسسهٔ بازرگانی خصوصی در زمینهٔ بررسی برخوردهای کارگری و یک هفته در مرکز آموزش پلیس و یک هفته در مقر یکی از ادارات پلیس یا شهرداری یا تشکیلات ژاندارمری یا زندان. پیشرفت در درجه نیز بستگی به انجام موفقیت‌آمیز وظیفه و ارتقا به درجهٔ بالاتر بستگی به تکمیل آموزش ویژه و موفقیت در امتحانات دارد.

● فنلاند

در کشور فنلاند، وزارت کشور مسئول آموزش عملی و بسط رشد و هماهنگی کلیهٔ فعالیت‌های آموزشی پلیس است. آموزش پلیس در دانشکدهٔ پلیس «اُتانیمی»[1] (مخصوص درجه‌داران، افسران، رؤسا و برقراری دوره‌های خاص مختلف) و در مرکز آموزش پلیس «تامپر»[2] (مخصوص افراد پلیس و دانشجویان پلیس) ارائه می‌شود. آموزش ضمن خدمت، دوره‌های شبانه در استان‌ها و در واحدهای ویژه از طریق دفاتر به عمل می‌آید. اولین دورهٔ آموزش پلیس نیز در سال ۱۹۱۸ در نیروی پلیس هلسینکی دایر گردید.

فصل چهارم- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

از جمع‌بندی مطالب فصول قبل در بررسی تشکیلات و ساختار پلیس در ۲۰ کشور جهان، نتایج زیر به دست می‌آید:

۱- نیروی پلیس در ۱۲ کشور اتریش، اروگوئه، اسپانیا، اسلونی، امارات متحدهٔ عربی، انگلستان، اوکراین، ایتالیا، بلژیک، تایلند، ترکیه و فنلاند، تحت تابعیت و نظارت وزارت کشور انجام وظیفه می‌کنند.

۲- نیروی پلیس در سه کشور امریکا، دانمارک و هلند، تحت تابعیت و نظارت وزارت دادگستری انجام وظیفه می‌کنند.

۳- نیروی پلیس در کشور اندونزی، تحت تابعیت و نظارت وزارت دفاع است.

۴- نیروی پلیس در کشور چین، تحت تابعیت و نظارت وزارت امنیت عمومی است.

۵- نیروی پلیس در کشور ژاپن، تحت تابعیت و نظارت شورای امنیت عمومی انجام وظیفه می‌کند.

1. Otaniemi.
2. tampere.

۶- نیروی پلیس در کشور فرانسه دارای دو بخش است؛ نیروی پلیس ملی، تحت تابعیت و نظارت وزارت کشور و ژاندارمری، تحت تابعیت و نظارت وزارت دفاع است.

۷- نیروی پلیس در کشور سوئیس - به دلیل حاکمیت رژیم جمهوری در این کشور - تحت تابعیت و نظارت هیچ ارگان دولتی نیست و هر ناحیهٔ نیمه مستقل دارای نیروی پلیس خاص خود است.

نیروی پلیس بررسی شده در ۲۰ کشور جهان را از نظر ارگان دولتی ناظر و تحت تابعیت می‌توان در جدول زیر خلاصه کرد.

جدول ۱- دستگاه‌های دولتی ناظر بر فعالیت نیروی پلیس در ۲۰ کشور جهان

ردیف	نام کشور	دستگاه ناظر دولتی
۱	امریکا	وزارت دادگستری
۲	اتریش	وزارت کشور
۳	اروگوئه	وزارت کشور
۴	اسپانیا	وزارت کشور
۵	اسلونی	وزارت کشور
۶	امارات متحدهٔ عربی	وزارت کشور
۷	اندونزی	وزارت دفاع
۸	انگلستان	وزارت کشور
۹	اوکراین	وزارت کشور
۱۰	ایتالیا	وزارت کشور
۱۱	بلژیک	وزارت کشور
۱۲	تایلند	وزارت کشور
۱۳	ترکیه	وزارت کشور
۱۴	چین	وزارت امنیت عمومی
۱۵	دانمارک	وزارت دادگستری
۱۶	ژاپن	شورای امنیت عمومی
۱۷	سوئیس	—
۱۸	فرانسه	پلیس ملی / وزارت کشور ژاندارمری / وزارت دفاع
۱۹	فنلاند	وزارت کشور
۲۰	هلند	وزارت دادگستری

فهرست منابع

کتاب‌ها

۱- سوردمن، هاری و اوگانل، جان. **پلیس علمی (کشف علمی جرایم)**، ترجمهٔ یحیی افتخارزاده، تهران: انتشارات زوار، چاپ دوم، ۱۳۷۱.

مجله‌ها

۱- **پلیس انقلاب (ارگان شهربانی جمهوری اسلامی)**. شماره‌های ۱ تا ۱۰۹ (اسفند ۱۳۶۰ تا اسفند ۱۳۶۹).

۲- **نگهبان (ارگان نیروی انتظامی جمهوری اسلامی)**. شماره‌های ۱ تا ۴۳ (مهر ۱۳۷۰ تا خرداد ۱۳۷۶).